

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

תרומה

◆◆◆

שנת

תשפ"ד

◆◆◆

גליון 241

"ושכנתי בתוכם"

על דינים של בין אדם לחבירו... וזה רק ע"י שיתעמק וילמד לשם שמים! כי בלי זה לא יצא שום דבר מזה, ילמד רק כדי לדעת את צווי ה', ומה שיתרבה יותר פרטים ויותר ציוויי ה' תתרבה יותר השראת השכינה בתוך לבו של כל אחד ואחד ויוכל לעלות ולהתעלות, ע"כ.

וכשהוסיפו קמ"י רבנו שעל דרך זה מתפרש מה שרגילים לומר שבית יהודי יש בו השראת השכינה ודומה למשכן. כי בית יהודי בנוי על ציוויים ומצות רבות, ועי"ז "שמדקדקים לשמור כל המצות והדינים, מביאים השראת השכינה", קלס"י רבנו.

מי ששיכן שמו...

עוד חשוב להביא מה שאמר בהזדמנות אחרת, [ליל י"ט שבט תשס"א] "בכולל פוניבז", וגם כאן נביא בס"ד רק את "יסודי הדברים".

ואלה הדברים: הגמ' בברכות (דף י"א ע"ב) מביאה את המשנה שכתוב בה סדר התפילה בבהמ"ק, וזה לשון המשנה אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והם ברכו וכו', ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא מאי ברכה אחת א"ר חלבו משמר היוצא אומר למשמר הנכנס "מי ששיכן את שמו בבית הזה הוא ישכון ביניכם אהבה ואחוה ושלוה וריעות". זאת אומרת היות שהמשמרות היו מתחלפות בשבת, והיה גומר משמר אחד ונכנס משמר חדש, היה מברך משמר היוצא את משמר הנכנס בברכה זו. והנה לכאורה הרי הקב"ה הוא "הכל", הוא ברא את העולם, א"כ אפשר לומר רבונו של עולם, או מי שברא את העולם, מי שברא את המאורות, מי שהוציאנו ממצרים... וכאן מכניסים שם "חדש", מי ששיכן את שמו בבית הזה!

צריך "דומיא דמלאכים"

והרחיב רבנו בביאור נפלא על דברי התוס' שם, וסיים: ועכשיו כדי שהשכינה תהי' "בתחתונים" צריך להיות דומיא למה שיש בעליונים, ובעליונים אין קנאה, אין שנאה, אין שום מדות! כל הדברים האלה אין במלאכים, ובכל זאת הקב"ה לא רצה את זה, אלא רצה דוקא בתחתונים, ובתחתונים יש מדות, מדות מאד גרועות, וכל הגדלות שיהיה, הוא ע"י שיתגברו על זה, ולא רק שאסור מה שיש ריב, מחלוקת, ולשון הרע ורכילות, שזה גורם ריחוק מהשכינה, אלא שכינה זה דוקא באופן "חיובי" מה שיש אהבה, יש שלום, יש ריעות, ויש אחוה, זה עושה שיהיה המקום מה שהקב"ה רוצה להיות כאן...

ושכנתי - רק ע"י "אהבה"

א"כ יוצא שכן אדם אם הוא רוצה שיהיה התכלית שרוצה הקב"ה, צריך לא רק שלא יעשה עבירה, אלא מה "שעושה את האהבה", זה התכלית שתהיה השכינה שם! ולכן אנשי המשמר היוצא כשיצאו הם בירכו למשמר הנכנס שתהי' ביניהם אהבה ואחוה ושלוה וריעות. [ולמעשה ה' בבהמ"ק ג"כ ריב, ולכן נגרם החורבן].

ולכן במקום הזה משתמשים עם השם הזה של "מי ששיכן את שמו בבית הזה" כי רק זה האפשרות שתשרה השכינה, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, האיך יכול להיות ושכנתי בתוכם? על ידי שישכון ביניכם אהבה ואחוה וכו'.

וא"כ אם זה האופן היחיד, שאפשר לזכות לתהי' שכינה בתחתונים, זה לא רק בבית המקדש, בבית המקדש ודאי! אלא

עשה לי משכן

בכל פעם כשזוכים ב"ה להגיע לפרשיות "המשכן", ורואים כמה ציוויים נאמרו למשה רבנו, על "כל פרט ופרט", בבניית המשכן עצמו, וכלי המשכן, ואח"כ בעשיית הבגדים, ציוויים וציוויים הרבה מאד, נזכרים בדברי רבנו, השייכים אלינו, גם בזמן הזה, "לכל יחיד ויחיד", כפי שנראה בעז"ה.

ואמנם הדברים במילואן ארוכים, ולא יכילם הגליון, [הלא המה בהרחבה בספר מפקודיך אתבונן ח"ב], רק נביא בס"ד את תמצית הדברים.

וכך אמר: איתא במדרש רבה פרשת תרומה (פל"ד) בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה לי משכן, התחיל מתמיה ואומר כבודו של הקב"ה "מלא עליונים ותחתונים" והוא אומר עשה לי משכן וכו', אמר הקב"ה לא כשם שאתה סבור כך אני סבור, אלא כ' קרש בצפון וכו' בדרום וכו' במערב, ולא עוד אלא שארד ואצמצם שכינתי בתוך אמה על אמה, [צ"ל דס"ל כמ"ד בברייתא דמלאכת המשכן (פ"ד) שהיתה שכינה מדברת עם משה מעם מזבח הקטרת].

קיום "ציוויי ה'" מביא שכינה

ויש לבאר שבאים חז"ל ומגלים את הסוד "באיזה כח יכול אדם מישראל להביא השראת השכינה בבריאה", ואומרים חז"ל שאמר לו הקב"ה למשה לא כשם שאתה סבור כך אני סבור, אלא כ' קרש בצפון וכו' בדרום וכו' במערב, על ידי זה ארד ואצמצם שכינתי במשכן.

והענין בזה שאמר לו הקב"ה, האיך שייך שהאדם יביא השראת השכינה, על ידי שהוא "מקיים את ציוויי ה'", ומה שיש יותר ציווי ה' והאדם מקיים את כל הציוויים, רק עי"ז הקב"ה משרה שכינתו. ואם לא היה אומר הקב"ה האיך לעשות את המשכן, רק היה אומר שיעשה מרע"ה כפי דעתו, לא היה בזה כל כך השראת השכינה, ולא כל כך קדושה, ורק מחמת כל הציוויים על כל פרטיהם, כ' קרש בצפון וכו' בדרום וכו' במערב, וכן כל הפרטי דינים שהיו בהקמת המשכן על כל דבר ודבר, וכגון שלא יהיו עצים מתולעים וכדו', ולא הזכירו כאן חז"ל את הכל, אבל רק ע"י ריבוי הציוויים שמקיימים, עי"ז יש השראת השכינה.

בתוך לבו של "כל אחד"

והנה חז"ל אומרים [הובא בנפש החיים שער א' פ"ד בהגה"ה] על הפסוק ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכם [של המשכן] לא נאמר אלא "בתוכם", בתוך לבו של כל אחד ואחד, דלכל אחד ואחד מישראל יש משכן בתוך לבו. וצריכים אנו ללמוד מהמשכן האיך להביא השראת השכינה בתוך לבו, וזה שייך רק ע"י מה שהאדם מקיים צווי ה', ומה שהוא יותר מוגבל בכל מצב ובכל זמן על כל פרט ופרט בקיום צווי ה', בזה הוא מביא לתוך לבו השראת השכינה.

ובימינו אין לנו בית המקדש ואין לנו משכן, אבל יכולים לזכות לאותה השראת השכינה, ויש לנו ללמוד ממשכן הכללי האיך לעשות את "המשכן הפרטי" שבתוך לבו של כל אחד ואחד, וזה ע"י שנעשה מה שהקב"ה רוצה ומצוה אותנו.

להתעמק להוציא חדושי דינים

ולכן צריך להתעמק להוציא מכל דבר שאומר הקב"ה את כל הפרטים שצונו, ואפי' כשילמד בסדר קדשים יכול להוציא לימוד

הדרך לזכות "לתורה"

וכדי לזכות "לתורה" ג"כ כמו לזכות לשכינה כך גם תורה, וכמו שהגמ' אומרת שאפי' כשאחד לומד לעצמו יש שם שכינה תורה ושכינה, "קודשא בריך הוא אורייתא וישאל - חד הוא", ממילא אם רוצים שיזכו למשה... אחד מהדברים העיקריים הוא, שהקב"ה יעזור שבאמת ישכין ביניכם אהבה ואחוה ושלוה ורעות! וכל אחד שישתדל בזה, ויוסיף, מה שיוסיף יותר יש יותר סיכויים שיזכה.

כך היו "כל גדולי תורה"

וזה מה שצריך לדעת, כי זה מהעיקריים, כדי לעלות בתורה, כדי לגדול בתורה, וכל אלה שהיו גדולים בתורה היו גדולים גם בזה, ובלי זה לא מתחיל "שום דבר", וממילא אפי' שזה פשוט וכל אחד יודע, בכל זאת מה שיותר יתחזק, יש יותר סיכויים שיזכה למה שהקב"ה רוצה, מה שהקב"ה ברא את האדם, שיקויים התכלית האמיתית של האדם, שלא יצא לעלמא דאתי "ריק", רק יצא כמו שהקב"ה ברא, ויוכל לומר "עשיתי שליחותך" שהרי שלחו את האדם מן השמים כדי לעשות את מה שהקב"ה רוצה, ואם יכול לבוא ולחזור לפני הקב"ה ולומר "עשיתי שליחותך" אז הוא יהיה "מאושר".

והקב"ה באמת יעזור שכל אחד ואחד מאתנו ישתדל בזה יותר ויותר, כדי שיזכה לדרגה האמיתית שישכין ביניכם אהבה ואחוה ושלוה ורעות, ע"כ.

מוסיף "קדושה" בעולם

וכמה מתאים לזה, לשונו הזהב של מרן החזון איש זצוק"ל, (אמונה ובטחון פרק ב'), וכמה מן הקדושה מוסיף בעולם, לראות איש עושה חסד עם המתעתד להתחרות עמו, ומוסיף תהלה ליראיו ית', אשריו ואשרי דורו, ע"כ. [ואמנם לא הביא רבנו את החזו"א, אבל הדברים משתלבים לדבר אחד בעז"ה].

באבוד חכמים, אבזה חכמה

השבוע הלכו לעולמם שני תלמידי חכמים מופלגים, הלא המה הגאון הגדול רבי אהרן יהושע ב"ר בנימין זאב צוקר זצ"ל, מופלג בחכמת וידיעת "כל מכמני תורה", ממשפת רבנו, דרך הרבנית הצדקנית ע"ה. וזכה בבחרותו ללון אצל רבנו, כשהגיע ללמוד בישיבת פוניבז'. חבל על הדור, שהפסיד "תלמיד חכם עצום" שכמותו.

עוד השמיענו "רעם בגלגל" בסילוקו של הגאון החרף רבי יעקב ישראל פוזן זצ"ל, מזקני הדיינים ותלמידי חכמים שבדור. [ובמוסגר, פעם כתב ר' יעקב בענין שכל התורה, ושכל "האנושי", וכדרכן של קנטרנים, טענו על כך... ובתוך כדי לימוד הוכיח רבנו מהראשונים, שכבר נשתמשו בהגדרה זו]. ירחם ה' שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו. והמקום ינחם את משפחותיהם החשובות שליט"א, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

לזכרון עולם

דודי הרב הצדיק ר' זאב א. וולף זצ"ל [שנה לסילוקו, ט' אדר] שזכה לחנך רבבות בנות ישראל, לאהבת תורה, ואמונת חכמים וכל מדה נכונה. התמדתו "המופלגת" בתורה, שלא לאבד "כל רגע" פנוי, הראה את "אהבתו העצומה" לתורה, ואין פלא שהצליח להחזיר כל כך הרבה "אהבת תורה" בקרב חניכותיו שיחיו. ותצב"ה.

"אוהבים דבריה"

להפריד ב' מיניו "בלי נפק" מ"

הערה: [מנו"ב הצדקנית תחי], כשיש שני מיני בגדים ביחד, ורוצים לסדרם על קולב, כל א' בפני עצמו, בלי נפק"מ מי לכאן ומי לכאן, האם זה נחשב הפרדה "לאחר זמן" ואסור משום בורר.

אפי' בימינו שלדאבוננו אין בהמ"ק, אבל כל דבר אם רוצים שזה יהי' כפי רצון ה', שתישרה שכינה במעשה ידנו, אמנם לא השכינה שיש בבית המקדש, כי הדרגה הזאת אין לנו, אבל מה שיש, וכמו שחז"ל אומרים (ברכות ו' א') דכשיושבים ולומדים תורה יש שכינה, בעשרה ובחמש ומנן אפי' שלשה ואפי' אחד! וא"כ אפי' הדרגה הכי פחותה של שכינה שרוצים, זה רק ע"ז שיהי' ענין הבין אדם לחבירו בסדר "מאה אחוז".

אין פלא, שיש רח"ל...

ואם ענין בין אדם לחבירו לא בסדר, אז חסר! ואז מי יודע מה שיש, כי אם זה לא רצונו של הקב"ה, אז "כל הבריאה כולה סובלת", "כל הבריאה כולה סובלת", ואין פלא מה שיש היום כ"כ הרבה צרות, אין פלא מה שיש כ"כ הרבה... ממש אין בית אשר אין שם... חלילה וחס איזה... ולמה זה? מפני שענין בין אדם לחבירו, חלק גדול, הוא לא בסדר! ובזה אנחנו רוצים "מאד" להתחזק...

יביא את "הגאולה"

וכל הדברים האלה ידועים לכל, ואנחנו לא רוצים לחדש חידושים, רק רוצים לדעת שהתנאי העיקרי לתורה, ליראת שמים, ולכל מה שיש ברוחניות, זה הדבר הראשון! "בין אדם לחבירו". ומה שבני אדם יותר ישתפרו בבין אדם לחבירו, יש יותר סיכויים שנזכה ג"כ לגאולה, דכמו שהחורבן היה ע"י שנאת חנם, כך הגאולה צריכה להיות להיפך, ומה שיותר יהיה אחוה ורעות, יכולים לזכות שתהי' הגאולה, ונזכה לשכינה, ומי ששיכן שמו בבית הזה, ישכין בינינו את השכינה האמיתית, שנזכה לגאולה השלימה.

הקב"ה רוצה את זה

ובזה אנחנו רוצים מאד לעבוד, כי בדרך כלל היצר בא על זה, כיון שזה "העיקר", לכן הוא בא ומחליש! ומביא כל מיני דברים כדי שלא יהיה אהבה ואחוה, ומה שיותר יתגברו על זה, בזה יזכו למה שהקב"ה רוצה, וזה התכלית שהקב"ה רוצה, שתהיה שכינה בתחתונים, ואינו רוצה שתהי' שכינה בעליונים רק במלאכים אלא רוצה בתחתונים, שהם...

ובאמת אין צריך לומר לאברכים שלומדים תורה, כי בודאי הם מקיימים את זה, אבל בכל זאת כמו שהזכרנו, אפי' שזה דבר ידוע ועושים את זה, צריך בכל זאת להתחזק, כי אם זה דבר כ"כ רציני! אז אפי' אם אומרים "מאה פעמים" זה טוב, כדי להתחזק עוד יותר ועוד יותר.

ואני תפלה

כשלמדנו אצל רבנו, בישיבה קטנה פוניבז', אמר, התוס' בברכות שואלים דכל ברכה שאין בה שם "ומלכות" אינה ברכה, וא"כ היכן מזכירים "מלכות" בשמונה עשרה. ותירצו תוס', דכשאומר אלוקי אבותינו, היינו שהודיעו מלכותו ית"ש בעולם, וזה נחשב להזכרת מלכות. ואמר דלפי"ז כשאומרים "אלוקי אבותינו", צריך לכוין את זה, - "אלוקי אבותינו שהיו עבדיו, ופירסמו שמו בעולם", כיון שע"ז נחשב אמירה זו למלכות.

"שיחו בנפלאותיו" - משמים "השמיעו"...

ראובן תבע את חבירו לבית משפט שלא כדון, ולא הסכים לוותר. פעם אחת כשהגיע ראובן לבית משפט, שומע מאחד שממתין לדיון אחר, שיש עליו תביעה בדבר מסויים, שעשה שלא כחוק. וראובן עשה ג"כ דבר זה, בתוך כל העיסקה שתובע ע"ז את שמעון, ובהל ראובן, וחשש שאם ימשיך בתביעתו על שמעון, תתגלה העבירה על החוק שעשנה בתוך העיסקה, וביטל את תביעתו. וראה הנתבע, השגחה פרטית, שזימן הקב"ה שישמע ראובן את הדבר הזה, כדי שע"ז יבטל כל הענין.

לתרומות להפצת הגליון השבועי וכן לקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953 וכן בקול הלשון ובדרשו או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com וכן ניתן להשיג את הגליון מודפס ברש"י 14 קומה ב' ליד הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקלה"ה. ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.